

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Наукового ліцею
Житомирської політехніки
від 24 січня 2022 року № 12-О

ПОЛОЖЕННЯ
про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності
у Відокремленому підрозділі «Науковий ліцей»
Державного університету «Житомирська політехніка»

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає механізм підготовки та проведення моніторингу якості освіти та освітньої діяльності (далі – моніторинг) у Відокремленому підрозділі «Науковий ліцей» Державного університету «Житомирська політехніка» (далі – Науковий ліцей).

1.2. Моніторинг проводиться відповідно до:
законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»,
інших актів законодавства,
наказів МОН України,
Положення про Науковий ліцей та цього Положення.

1.3. Провідним напрямком удосконалення системи освіти є формування системи управління якістю освіти засобами моніторингу розвитку та контролю якості освіти із залученням усіх зацікавлених учасників освітнього процесу.

1.4. Положення спрямоване на підвищення якості освіти, активізацію та удосконалення діяльності Наукового ліцею.

1.5. Внутрішкільний моніторинг передбачає збирання (первинні дані), аналіз та оцінку якості освіти, зберігання (створення і ведення бази даних), прогнозування та розробку рекомендацій щодо корекційної роботи.

1.6. Моніторингові дослідження проводяться робочою й моніторинговою групами.

1.7. Положення узгоджується науково-методичною радою Наукового ліцею та затверджується на засіданні педагогічної ради.

1.8. Дане Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.9. Мета проведення моніторингу:

- виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у Науковому ліцеї;
- встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям;
- оцінювання причин відхилень від цілей.

1.10. У Положенні використовуються такі терміни:

моніторинг – спеціально організований, постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеним показником;

моніторинг в освіті – система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на

інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз її розвитку;

призначення моніторингу – забезпечити всіх учасників освітнього процесу зворотним зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів;

якість освіти – інтегральна характеристика системи освіти, яка відображає ступінь відповідності досягнутих реальних освітніх результатів та умов освітнього процесу нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням.

1.11. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

1.12. Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в Науковому ліцеї, зокрема:

1. Освітнє середовище:

- контингент тих, хто навчається;
- кадрове (педагогічне) забезпечення освітнього процесу.

2. Ті, хто навчаються:

- ступінь адаптації до навчання учнів 10-го року навчання;
- рівень навченості (з усіх предметів);
- рівень вихованості учнів;
- рівень роботи з обдарованими дітьми;
- модель випускника, рівень її досягнення учнями Наукового ліцею.

3. Педагогічні працівники (і куратори груп):

- рівень професійної компетентності;
- якість і результативність педагогічної роботи;
- рівень інноваційної діяльності;
- аналіз педагогічних труднощів (через анкетування);
- самоосвітня діяльність.

4. Освітній процес:

- відомості про виконання всеобучу;
- аналіз стартового, проміжного та підсумкового контролю за рівнем навчальних досягнень учнів.

5. Соціально-психологічне супроводження освітнього процесу:

- соціальний паспорт групи;
- психологічна діагностика;
- профілактична робота.

6. Здоров'язберігаючий аспект, безпека життєдіяльності, охорона праці.

II. Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

2.1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу беруть:

- суб'єкти, які проводять моніторинг (Служба моніторингу Наукового ліцею);

- суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу;
- суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі – учасники дослідження).

2.2. Суб'єктами моніторингу виступають:

- робоча і моніторингова групи,
- адміністрація Наукового ліцею,
- органи учнівського самоврядування,
- батьківська громада.

2.3. Ініціаторами моніторингу є адміністрація Наукового ліцею, органи самоуправління Наукового ліцею.

2.4. Суб'єктами, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу, виступають:

- методична рада,
- адміністрація Наукового ліцею.

2.5. Учасниками дослідження є:

- здобувачі освіти Наукового ліцею;
- педагогічні працівники;
- батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

III. Форми та методи моніторингу

3.1. Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, учнями, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками спільнот, груп тощо;
- зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освітою.

3.2. Методи моніторингу:

- метод спостереження;
- метод анкетування;
- метод ранжування;
- метод бесіди;
- метод соціометричного вибору.

3.3. Напрями моніторингу:

До основних напрямків моніторингу належать:

- дотримання законодавства у сфері освіти;
- оснащеність освітнього процесу;
- рівень навчальних досягнень;
- організація превентивної освіти дітей та молоді;
- професіоналізм педагогічних працівників;
- організація управлінської діяльності;
- ефективність виховних систем;
- виконання соціального замовлення;
- забезпечення доступності загальної середньої освіти.

3.4. Моніторинг якості системи освіти, організований згідно з обраними напрямками, використовує різні види вимірювань: педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні, медичні, санітарно-гігієнічні, демографічні, статистичні та ін.

IV. Процедура підготовки та проведення моніторингу

Функціональні обов'язки учасників Служби моніторингу Наукового ліцею:

4.1. Керівництво Наукового ліцею:

- розробляє і втілює внутрішньоліцейну систему моніторингу якості освіти і виховання;
- установлює і затверджує порядок, періодичність проведення моніторингових досліджень;
- визначає шляхи подальшого розвитку Наукового ліцею.

4.2. Робоча група (координатор, інструктор, консультант):

- планує, розробляє Програму (формулює проблеми, що досліджуватимуться; визначає мету та завдання моніторингу; розраховує і формує вибірки, визначає критерії і показники оцінювання результатів дослідження тощо);
- ініціює дослідження;
- координує, проводить моніторингові дослідження.

4.3. Моніторингова група (статист, експерт, аналітик):

1. збирає інформацію;
2. вивчає інформацію;
3. аналізує результати моніторингу;
4. узагальнює результати моніторингу;
5. веде облік результатів моніторингу;
6. оприлюднює на сайті;
7. розробляє рекомендації з усунення виявлених недоліків.

4.4. Куратор групи:

- проводить контроль за всеобучем кожного учня;
- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- своєчасно подає інформацію для моніторингу.

4.5. Учитель:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів із предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, підсумків за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для моніторингу.

4.6. Форми проведення моніторингу:

- безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередковане одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно. Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

4.7. Програма розробляється робочою групою. Програма оприлюднюється у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (за його наявності).

4.8. У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкт(и), форми та методи, індикатори, умови (у тому числі місце проведення), процедури проведення відповідного моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми

узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них).

До Програми додається графік проведення моніторингу.

4.9. Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Програмі.

При визначенні термінів проведення моніторингу суб'єкт моніторингу враховує можливі ризики, пов'язані з надмірним навантаженням на здобувачів освіти та педагогічних працівників внаслідок збігу кількох контрольних-вимірних заходів (зовнішнє незалежне оцінювання, державна підсумкова атестація тощо).

4.10. Моніторинг проводиться державною мовою, крім випадків, коли для досягнення цілей моніторингу доцільним є його проведення іноземною мовою, яка вивчається у закладі. Проведення моніторингу іншою мовою, крім державної, має бути обґрунтовано в Програмі.

V. Участь у моніторингу

5.1. Участь учасників освітнього процесу в внутрішньому моніторингу якості освіти є добровільною.

5.2. При проведенні моніторингу перелік учасників дослідження (із зазначенням категорій учасників освітнього процесу та їх чисельності) оприлюднюється не пізніше, ніж за десять днів до початку його проведення, у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (у разі потреби).

5.3. При проведенні моніторингу адміністрація закладу освіти створює належні умови для його проведення, зокрема надають необхідні приміщення, матеріально-технічні ресурси, забезпечують розумне пристосування для осіб з особливими освітніми потребами (у разі потреби), вносять необхідні зміни до графіку освітнього процесу.

5.4. Організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на голову методичної ради школи.

5.5. Робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється методичною радою школи.

5.4. Загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію школи.

5.6. Педагог має можливість обрати один із запропонованих видів моніторингу.

5.7. Моніторингові дослідження вчитель координує та узгоджує з головою методичної ради, адміністрацією школи.

5.8. Для проведення моніторингових досліджень використовуються тільки апробовані технології (інструментарії).

5.9. Педагогічні працівники несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу, зазначених у даному Положенні протягом всієї своєї діяльності.

5.10. Керівник спільноти несе відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу на рівні своєї спільноти.

5.11. Результати моніторингових досліджень педагогів узагальнюються за формою, затвердженою методичною радою та погодженою педагогічною радою. Узагальнення моніторингових досліджень на рівні Наукового ліцею проводить методична рада.

5.12. Аналіз та обговорення підсумків моніторингових досліджень проводиться щороку на засіданнях методичної та педагогічної рад Наукового ліцею.

5.13. Матеріали моніторингових досліджень зберігаються протягом року, а підсумкові – протягом навчання учнів, з якими проводився моніторинг.

5.14. Моніторингові дослідження можуть проводитися з учнями, педагогічними працівниками Наукового ліцею, за згодою Ради Наукового ліцею.

5.15. Моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позаурочний час.

5.16. Проведення моніторингових досліджень здійснюється у 3 етапи:

I етап – підготовчий, передбачає постановку мети, визначення об'єкта спостереження, встановлення термінів проведення моніторингу, вивчення відповідної літератури, підбір інструментарію.

II етап – практичний: збір інформації через проведення співбесід, тестувань, анкетувань, відвідування уроків, проведення контрольних, тестових робіт, позакласних заходів.

III етап – аналітичний: аналіз і систематизація інформації, розробка рекомендацій та пропозицій, формування висновків.

5.17. Учасники дослідження повинні:

- о дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були поінформовані;

- о виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу;

- о виконувати завдання, оформляти виконану роботу згідно із правилами, визначеними в інструкції до неї;

- о після завершення часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), повернути матеріали моніторингу особам, які проводять моніторинг;

- о дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності; виконувати роботу (завдання) на робочому місці, визначеному суб'єктом моніторингу.

5.18. Учасникам дослідження, які залучені до проведення моніторингу, забороняється:

- о приносити до місця проведення моніторингу небезпечні предмети і речовини, що становлять загрозу для життя і здоров'я людини;

- о заважати іншим учасникам дослідження виконувати письмову роботу (завдання);

- о спілкуватися в будь-якій формі з іншими учасниками моніторингу протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), якщо інше не передбачено Програмою;

- о псувати майно установи чи організації, в приміщенні яких проводиться моніторинг, чи майно осіб, які перебувають у цьому приміщенні;

- о виносити за межі місця проведення моніторингу матеріали моніторингу (якщо процедурою моніторингу, визначеною в Програмі, передбачено збереження конфіденційності матеріалів моніторингу).

5.19. У разі порушення учасником вимог проведення зовнішнього моніторингу, внаслідок чого може бути поставлено під сумнів надійність результатів моніторингу, учасник не допускається до проведення моніторингу або видаляється з місця проведення моніторингу.

Якщо порушення виявлено під час або після проведення моніторингу, робота учасника виключається з розгляду суб'єктом моніторингу.

VI. Результати моніторингу

6.1. Підсумки моніторингу підводяться двічі на рік (за результатами I семестру, навчального року).

6.2. Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

6.3. Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях предметних комісій, нарадах при директору, засіданнях науково-методичної ради Наукового ліцею, педрадах.

6.4. За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

VII. Контроль за проведенням моніторингу

7.1. Контроль за проведенням моніторингу здійснює адміністрація Наукового ліцею.

7.2. Періодичність проведення моніторингових досліджень визначається адміністрацією Наукового ліцею.

7.3. Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації.

7.4. Особи, які організують моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

7.5. З урахуванням змін, що відбуваються в освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямків досліджень.

7.6. За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції органів управління освітою.

7.7. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

VIII. Дане Положення може підлягати доповненню або змінам за рішенням науково-методичної ради Наукового ліцею та педагогічно ради.

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради

Наукового ліцею

Житомирської політехніки

24.01.2022 року, протокол №14